

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår saksbehandler
Amund Johnsrud
+47 97 54 18 42

Vår dato
31.01.2024
Deres dato

Vår referanse
24/00051-3
Deres referanse
23/4956

Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (Styring og finansiering av barnehagesektoren). Høringssvar fra Norges Bondelag

Innenfor landbruket og blant Norges Bondelags medlemmer er det over tid etablert ulike barnehagetilbud basert på gårdens og landbrukets ressurser. Mange av disse er godt etablerte i sine nærmiljø og for gårdbrukerfamiliene representerer de samtidig verdifull sysselsetting og næringsinntekt i tillegg til den tradisjonelle landbruksdrifta. Gårdsbarnehagene representerer viktige arbeidsplasser for andre i sine nærmiljøer. De fleste av disse barnehagene utgjør en mellomstor arbeidsplass i kommunen, med 10, 15 eller 20 ansatte avhengig av driftsomfanget. Rundt i bygdene fins det også mange foreldreide grendebarnehager som også gir gode desentrale tilbud til barn.

Det aller mest viktige er imidlertid at gårdsbarnehagene representerer et etterspurt og ønska supplement til de ordinære barnehagene, noe som mange foreldre er opptatt av å kunne tilby for barna sine. Gårdsbarnehagene er en arena der barn og foreldre kommer tett på gårdsdrift, og både voksne og barn lærer om landbruk og matproduksjon. Fordi dette som oftest innebærer dyrehold, er tilbudet helt avhengig av gården som arena, og at det er en bonde som sørger for rammene. Kommunene oppnår på denne måten å kunne gi et ekstra variert og mangfoldig pedagogisk barnehagetilbud ut mot sine innbyggere, i tillegg til det de tilbyr i egen regi.

Revidert barnehagelov med forskrifter må fortsatt sikre at mindre og lokalt eide private barnehagetilbud beholder økonomiske og administrative rammevilkår som er tilstrekkelige og forutsigbare. Norges Bondelag er urolig for at flere av de forslagene som regjeringa kommer med i sin høring nå er negative mtp. nettopp det, med det resultat at det pedagogiske tilbudet som gis av gårdsbarnehager, eid og drevet lokalt, blir sterkt redusert.

Vi vil peke på følgende element i forslaget til nytt regelverk som er negative for de lokalt eide og drevne gårdsbarnehagene:

- *Nasjonale regler for finansiering av private barnehager avvikes.*

De små og frittstående barnehagene er avhengig av forutsigbare og tilstrekkelige rammer for finansiering. En viss nasjonal standard på dette er spesielt for viktig for dem. Å avvikle de nasjonale mekanismene for økonomisk likeverdig behandling mener vi vil åpne for mer vilkårlig

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

og tilfeldig behandling av barnehagenes økonomi. Det er negativt for barnehagene og heller ikke i barnas og foreldrenes interesse.

Det er dessuten risiko for at flere kommuner kan mangle kompetanse, ressurser eller insentiver til å ivareta alle private barnehager på en likeverdig måte. Det kan svekke mangfoldet og evnen til innovasjon, og utfordre evnen til å tilby ansatte konkurransedyktige lønns- og pensjonsvilkår.

Norges Bondelag støtter derfor ikke forslaget om å avvikle de nasjonale mekanismene for økonomisk likeverdig behandling og erstatte dem med lokale forskrifter for finansiering av drift (inklusive administrasjon og pensjon) og eiendom.

- *Adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for*

Dette skaper en ekstra usikkerhet for de private tilbyderne, og det vil ramme de små barnehagene mest, som i minst grad har mulighet til å tilpasse seg endringer i barneantallet på kort sikt. Dette er også en inngripen i foreldrenes valgfrihet, og for barnehagene i muligheten til å bygge opp et tilbud som foreldre ønsker.

Nedskalering av antall barnehageplasser reguleres i dag gjennom at plasser som familiene etterspør blir opprettholdt, mens plasser som familiene velger bort, må legges ned. Tomme barnehageplasser i private barnehager utløser verken foreldrebetaling eller offentlig tilskudd. I dag er det dermed foreldrenes valg som avgjør hvilke barnehageplasser som skal videreføres, og en ledig plass i en privat barnehage har ingen kostnad for det offentlige.

Norges Bondelag mener dagens system ivaretar familienes rett til å velge, og gir i tillegg viktige insentiver til kontinuerlig utvikling av kvalitet og mangfold i sektoren. Vi advarer derfor mot å gi kommunene adgang til å redusere antall plasser i private barnehager slik forslaget åpner for.

- *Regnskapskrav for barnehager som ikke er selvstendige rettssubjekter*

Kravet om revisjon fra en statsautorisert revisor er uforholdsmessig dyrt målt opp mot merverdien for tilsynsmyndighetene.

- *Forskrift om maksimalpris for foreldrepenger og kostpenger*

Forslaget om å gi kommunen hjemmel til å begrense nivået på kostpenger kan ramme muligheten for en matsatsing i en barnehage. I gårdsbarnehagene kan det være mange tanker rundt matlaging, da matproduksjon er en del av den unike profilen. Med denne hjemmelen kan kommunen stoppe utviklingen av en slik profil.

- *Forskrift om åpningstid*

Departementets forslag om å pålegge minimum åpningstid og felles regler for når barnehagene har feriestengt. Et slikt forslag er veldig begrensende for de private barnehagene, og kanskje spesielt for gårdsbarnehager som kan ha andre hensyn å ta når de gjør slike vurderinger. Det vil uansett være vesentlig for barnehagene å legge opp et tilbud som møter det behovet foreldrene har, slik at de er attraktive i barnehageopptaket.

Norges Bondelag frykter for at en finansieringsmodell for private barnehager lik forslaget, vil ramme de av våre medlemmer som driver slik virksomhet svært hardt. I sin natur er de enkeltstående barnehager, og vil ikke kunne spre risiko ved å drive virksomhet i flere kommuner.

Gårdsbarnehagene vil miste forutsigbarhet i sin virksomhet, både i forhold til hvilket nivå de vil bli finansiert på, om de får beholde driftsavtaler med kommunen over tid, og om kommunen vil flytte barn fra deres barnehager til kommunale barnehager. En slik usikkerhet vil gjøre det vanskelig, for ikke å si umulig, å rekruttere, beholde og utvikle et godt barnehagepersonale, da de ansatte også vil kjenne på usikkerheten for framtida i den private barnehagen, og dermed søke seg over i kommunale barnehager.

Gårdsbarnehagene bidrar til et unikt mangfold på barnehagesektoren i Norge. Vi må unngå at ei endring av finansieringssystemet nå resulterer i at sektoren blir mer ensartet og sentralisert. Tvert

imot mener vi at det bør legges til rette for at flere gårdsbarnehager kan komme i gang rundt i landet, til glede for barna, foreldrene og interesserte bønder.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Sigrun Pettersborg

Amund Johnsrud